

بررسی تاثیر مدیریت، برنامه ریزی و کنترل هزینه بر عملکرد مالی شرکت ها

حسین جبرئیلی فرد^۱

۱- کارشناس ارشد مدیریت مالی، دانشکده اقتصاد و حسابداری، دانشگاه آزاد واحد تهران جنوب
jebreilyhossein@gmail.com

چکیده

پژوهش حاضر تحت عنوان بررسی تاثیر مدیریت، برنامه ریزی و کنترل هزینه بر عملکرد مالی شرکت ها انجام شده است. پژوهش حاضر یک مطالعه توصیفی پیمایشی از نوع همبستگی می باشد، جامعه آماری شامل مدیران ارشد و میانی شرکت های تحت پوشش سازمان تامین اجتماعی (۲۱۰ نفر و حجم نمونه (۱۳۲) نفر می باشد. به منظور تجزیه و تحلیل داده ها از روش آماری توصیفی (شامل فراوانی، درصد، درصدتجمعی و رسم جداول و نمودارها) و آمار استنباطی (در تحلیل داده ها با استفاده از مدل سازی معادلات ساختاری و تحلیل واریانس) به بررسی روابط بین متغیرها پرداخته شده است.

در فرضیه اول ($\beta = 0/170$ و $P < 0/05$) به صورت مثبت و معنی دار است؛ بنابراین فرضیه تأیید می شود. ضریب رگرسیون نشان دهنده این مطلب است که به ازای یک واحد افزایش در بهبود عملکرد شرکت، وضعیت حذف اقلام فاقد ارزش افزوده معادل $0/170$ واحد انحراف معیار بهبود پیدا خواهد کرد. در فرضیه دوم ($\beta = 0/121$ و $P < 0/05$) به صورت مثبت و معنی دار است؛ بنابراین فرضیه تأیید می شود. ضریب رگرسیون نشان دهنده این مطلب است که به ازای یک واحد افزایش در بهبود عملکرد شرکت، هزینه های ثابت معادل $0/121$ واحد انحراف معیار بهبود پیدا خواهد کرد. در فرضیه سوم ($\beta = 0/101$ و $P < 0/05$) به صورت مثبت و معنی دار است؛ بنابراین فرضیه تأیید می شود. ضریب رگرسیون نشان دهنده این مطلب است که به ازای یک واحد افزایش در بهبود عملکرد شرکت، هزینه های غیر ثابت معادل $0/101$ واحد انحراف معیار بهبود پیدا خواهد کرد. در فرضیه چهارم ($\beta = 0/524$ و $P < 0/05$) به صورت مثبت و معنی دار است؛ بنابراین فرضیه تأیید می شود. ضریب رگرسیون نشان دهنده این مطلب است که به ازای یک واحد افزایش در بهبود عملکرد شرکت، کارایی معادل $0/524$ واحد انحراف معیار بهبود پیدا خواهد کرد. در فرضیه پنجم ($\beta = 0/207$ و $P < 0/05$) به صورت مثبت و معنی دار است؛ بنابراین فرضیه تأیید می شود. ضریب رگرسیون نشان دهنده این مطلب است که به ازای یک واحد افزایش در بهبود عملکرد شرکت، اثر بخشی معادل $0/207$ واحد انحراف معیار بهبود پیدا خواهد کرد.

واژه های کلیدی: حذف اقلام فاقد ارزش افزوده، بهینه کردن هزینه های ثابت، کاهش هزینه های غیر ثابت، سود آوری، بهبود کارایی، بهبود اثر بخشی، عملکرد شرکت

۱- مقدمه

مدیریت هزینه ها در قالب مدیریت هزینه ها و درآمد ها حسابداری و حسابداری از غامض ترین شالوده های فعالیت های شرکت ها و مهمترین وجه سود آوری موسسات و شرکت های حسابداری و مالی تلقی گردیده که با توجه به این مهم، بررسی اجزاء هزینه ها و درآمد ها و بررسی میزان تأثیر گذاری هر یک از آنها در روند فعالیت های حسابداری و حسابداری همواره مد نظر مدیران و پژوهشگران امر بوده است. مدیریت هزینه ها امروزه یکی از راهبردی ترین زمینه های نیل به موفقیت مالی و عملکرد سازمانی شرکت ها در بازار رقابتی می باشد. چرا که بواسطه مدیریت هزینه ها، نه تنها به صورت علمی میتوان به تخصیص دقیق هزینه ها به فعالیت های مثمر پرداخت، بلکه بواسطه مدیریت هزینه ها، به انتخاب بهترین مسیر و استراتژی درآمدزا برای شرکت میتوان دست یافت. در مدیریت هزینه ها، اندازه گیری بهای تمام شده منابعی که در راه انجام فعالیتهای اصلی، تشخیص و حذف اقلامی از هزینه که ارزش افزوده ایجاد نمی کنند، تعیین کارایی و اثربخشی فعالیتهای اصلی انجام شده در واحدهای اقتصادی،

تشخیص و ارزیابی فعالیتهای جدیدی که می‌تواند عملکرد آینده سازمان را بهبود بخشد در راستای بهبود عملکرد مد نظر می‌باشند.

۲- بیان مسئله

موضوعیت عملکرد برای موسساتی که دارای طیف وسیعی از مشتریان و هزینه می‌باشند از اولویت‌های فعالیت و تصمیم‌گیری سازمانی بحساب آمده و مدیران نهاد‌های سهام‌پذیر، نه تنها موضوع بهره‌وری و عملکرد به منظور تداوم فعالیت و تامین کارکنان خود را ملاک دانسته بلکه می‌بایست در قبال هزینه و ذینفعان و سپرده‌گذاران پاسخگو باشند. امروزه از مهمترین سنج‌های عملکرد مالی شرکت‌ها تعیین توانمندی‌های مدیران در مدیریت هزینه‌های شرکت می‌باشد. شناخت رفتار هزینه‌ی یکی از جنبه‌های بسیار مهم تجزیه و تحلیل سود برای مدیران است مطالعه رفتار هزینه نه تنها برای محققان آکادمیک بلکه برای آنهایی که فعالیت حرفه‌ای‌شان مستقیماً با فعالیت‌های شرکت در ارتباط است دارای اهمیت است در مدل رایج رفتار هزینه که در ادبیات حسابداری معمولاً پذیرفته شده است هزینه‌ها بر حسب تغییرات در سطح فعالیت به عنوان ثابت و متغیر در نظر گرفته می‌شوند هزینه‌های متغیر به نسبت با تغییرات در محرک فعالیت در نوسان هستند.

عدم استفاده از معیارهای مناسب برای ارزیابی عملکرد، از یک سو باعث می‌شود که قیمت سهام شرکت‌ها به ارزش واقعی آنها نزدیک نشود و این پدیده موجب ضرر و زیان یک گروه از خریداران سهام و سود سرشار گروه دیگر خواهد شد و از سوی دیگر عدم جبران خدمات مدیران به تناسب عملکرد واقعی آنها، در جهت حداکثر سازی ثروت سهامداران موجب ایجاد شکاف بین منافع مدیران و سهامداران شده و مشکلات تضاد منافع میان نماینده و مالک بوجود خواهد آمد. فرآیند مدیریت هزینه مستلزم برنامه‌ریزی، کنترل و تصمیم‌گیری است. مدیران می‌توانند هر یک از این وظایف سه‌گانه را با دسترسی به موقع به اطلاعاتی که توسط سیستم حسابداری فراهم می‌شود، به گونه‌ای مؤثر اجرا کنند.

۳- ادبیات موضوع

اندازه‌گیری کالاها و خدماتی که در عملیات واحد انتفاعی مصرف می‌شود، معمولاً راه حل آسانی ندارد زیرا، هدف این اندازه‌گیریها به روشنی تعریف نشده است. اندازه‌گیریهای که در حال حاضر پذیرفته شده تلقی می‌شوند تا حدود زیادی به مفهوم سود بکار گرفته شده بستگی دارند. دلایل به نتیجه نرسیدن اغلب مسایل بحث‌انگیز مربوط به روشهای اندازه‌گیری نیز این است که اشخاص توصیه‌کننده روش‌های مختلف، هدفها یا مفاهیم متفاوتی از سود را مد نظر دارند که به روشنی بیان نشده است. بر اساس نظر اشخاصی که هزینه‌ها را به عنوان کاهش در داراییهای خالص واحد انتفاعی تعریف می‌کنند، اندازه‌گیری منطقی مبتنی بر ارزش کالاها و خدمات هنگام بکارگیری در عملیات واحد انتفاعی است. از این دیدگاه هزینه‌ها انعکاسی از جنبه‌های نامساعد عملیات کسب درآمد و معرف مصرف منابع برای تحصیل درآمد فروش می‌باشد. از سوی دیگر اشخاصی که بر گزارش اطلاعات مرتبط با گردش وجوه نقد واحد انتفاعی تاکید دارند توصیه می‌کنند که هزینه‌ها بر مبنای مخارج نقدی گذشته، حال یا آینده اندازه‌گیری شوند. در هر یک از دیدگاههای مربوط به سود، به شرح بالا، مقصود اندازه‌گیری مبلغی است که می‌توان به دوره جاری نسبت داد و انتقال مبلغی است که معرف کالاها و خدمات قابل مصرف در دوره‌های آینده می‌باشد. هزینه، زمانی و تا میزانی شناسایی می‌شود که داراییهای قبلاً شناسایی شده کاهش یافته یا حذف شده یا حائز شرایط ادامه شناخت به عنوان دارایی نباشد. بدون این که افزایش در سایر داراییها یا کاهش در بدهیها رخ دهد. هزینه همچنین در صورت ایجاد یا افزایش یک بدهی بدون افزایش معادل در داراییهای شناسایی شده شناسایی می‌شود. فرایندی که معمولاً تحت عنوان «تطابق درآمد هزینه» از آن یاد می‌شود در کنار سایر فرایندها یکی از ابزارهای حصول اطمینان از این امر است که در مواردی که شواهد کافی مبنی بر اینکه مخارجی منجر به دستیابی به منافع آتی شده وجود داد، یک دارایی شناسایی شود. و در دوره مصرف یا انقضای این منافع هزینه شناسایی گردد. تطابق بدین معناست که مخارجی که مستقیماً با ایجاد درآمدهای مشخص مرتبط است به جای شناسایی به عنوان هزینه در دوره وقوع در همان دوره‌ای شناسایی شود که این درآمدها شناسایی می‌شود. در مواردی که انجام مخارج منجر به منفعی گردد که طی چند دوره مالی حاصل می‌شود و ارتباط این مخارج با ایجاد درآمدهای مشخص را تنها بتوان به طور کلی یا غیر مستقیم تعیین کرد و به علاوه ارزش دارایی را در پایان هر دوره نتوان به طور مستقیم و با قابلیت اتکای کافی تعیین کرد آنگاه فرض معقول آن است که دارایی طی عمر مورد انتظار آن به طور سیستماتیک کاهش می‌یابد در چنین

شرایطی، دارایی پس از شناسایی بر مبنای سیستماتیک طی دوره هایی که منافع آن حاصل می شود مستهلک می گردد. این فرایند جزء روشهای مورد قبولی است که در برخورد با ابهام اتخاذ میشود. همان طور که قبلاً بیان شد، قطعیت اندازه گیری برای شناخت یک عنصر ضرورت ندارد و مشروط به این که فرایند موصوف منجر به برآوردی معقول از دارایی و هزینه گردد، دارایی و هزینه استهلاک آن بر مبنای مورد اشاره شناسایی می شود. با این حال بررسی ادواری مبلغ شناسایی شده دارایی لازم است تا اطمینان حاصل شود که شواهد کافی مبنی بر دریافت منافع اقتصادی آتی به میزانی که کمتر از مبلغ شناسایی شده نباشد وجود دارد. هر گاه نتوان بین مخارج انجام شده و ایجاد درآمدهای مشخص در آینده ارتباط موجهی برقرار نمود، مخارج مزبور باید در دوره وقوع به عنوان هزینه شناسایی شود. این گونه مخارج شامل مبالغی است که به انتظار منافع آتی خرج شده لیکن رابطه آنها با این منافع در حدی دچار ابهام است که شناسایی یک دارایی را مجاز نمی شمرد. از جمله این مخارج می توان از برخی مخارج تحقیق و توسعه نام برد.

۴ - تعریف عملیاتی متغیرها

مدیریت هزینه : مدیریت هزینه، فرایند برنامه ریزی و کنترل بودجه کسب و کار است. مدیریت هزینه، نوعی حسابداری مدیریتی است که از طریق کاهش دادن احتمال اضافه شدن بوجه، هزینه ها را پیش بینی کند. بسیاری از کسب و کارها از برنامه های مدیریت هزینه برای پروژه های خاص و مدل های کلی کسب و کار بهره میگیرند. مدیریت هزینه، به شناسایی، جمع آوری، طبقه بندی و اختصاص اطلاعاتی کمک می کند که در برنامه ریزی، کنترل و تصمیم گیری برای حفظ محدوده مطلوب هزینه ها استفاده می شوند. مدیریت هزینه بر این نگرش استوار است که هزینه ها به خودی خود ایجاد نمی شوند بلکه تمام هزینه های تولید و یا انجام خدمات محصول و نتیجه تصمیم گیری های مدیریت است که عمدتاً معطوف به چگونگی استفاده از منابع محدود سازمان است. نگرش مدیریت هزینه نقش مهمی در جهت دادن تصمیمات مدیران به سوی ایجاد ارزش برای همه ذی نفع ها (سهام داران، مشتریان، کارکنان و جامعه) به عهده دارد و می کوشد بین منافع ذی نفع های مختلف تلفیق مناسب و خلاقانه ایجاد کند. فلسفه و نگرش «مدیریت هزینه» متشکل از مجموعه ای از ابزار و تکنیک هاست که می تواند به تجزیه و تحلیل جامع تصمیمات مدیریت بپردازد و در هر مورد تصمیمات مدیریت را پشتیبانی کند. مجموعه ابزار و تکنیک های «مدیریت هزینه» که به پیشبرد اهداف و برنامه ها یاری می رساند «سیستم مدیریت هزینه» نامیده می شود.

سودآوری: سودآوری به توانایی شرکت در بدست آوردن درآمد و سود اشاره میکند. درآمدی سودخالص، تنها معیار اندازه گیری سودآوری می باشد. سرمایه گذاران و اعتبار دهندگان، علاقه زیادی به ارزیابی سودآوری جاری و آتی یک شرکت دارند. شرکت ها برای جذب سرمایه مورد نیاز خود، مجبورند سود کافی برای تامین بازده مناسب جهت سرمایه گذاران و اعتبار دهندگان بدست آورند. در صورتی که شرکتها سود کافی تحصیل نکنند، آن ها قادر به جذب سرمایه مورد نیاز جهت اجرای انواع پروژه ها از طریق سهامداران یا اعتبار دهندگان نخواهند بود. دوام و بقاء یک شرکت در بلند مدت، به توانایی آن در کسب درآمد برای انجام کلیه تعهدات و تامین بازده مناسب برای سهامداران اصلی، بستگی دارد (اسماعیل پور، ۱۳۸۳).

نسبت های سودآوری: برای سنجش کفایت سود شرکت از نسبت های سودآوری استفاده می شود. نسبت های سودآوری در ارزیابی فعالیت های عملیاتی اجرایی شرکت ها، مورد استفاده قرار می گیرند. نسبت های سودآوری، میزان موفقیت شرکت را در تحصیل سود بازده خالص نسبت به درآمد و فروش یا نسبت به سرمایه گذاری می سنجند. نسبت های سودآوری، عملکرد کلی شرکت و کارایی مدیریت را در تحصیل سود مناسب، مورد سنجش قرار می دهند. این نسبت ها بر دو نوع هستند: دسته اول سودآوری را در رابطه با فروش و درآمد، مورد سنجش قرار می دهند و دسته دوم، سودآوری را در رابطه با سرمایه گذاری ها و دارایی ها می سنجند. در ادامه به چند نمونه از شاخص های سودآوری اشاره می شود. (اسماعیل پور، ۱۳۸۳).

ارزیابی عملکرد : ارزیابی عملکرد فرایندی است که به سنجش و اندازه گیری، ارزش گذاری و قضاوت درباره عملکرد طی دوره ای معین می پردازد. ارزیابی عملکرد در بعد سازمانی معمولاً مترادف اثربخشی فعالیت هاست. منظور از اثربخشی میزان دستیابی به اهداف و برنامه ها با ویژگی کارا بودن فعالیت ها و عملیات است. ارزیابی عملکرد در بعد نحوه استفاده از منابع در قالب شاخص های کارایی بیان می شود. اگر در ساده ترین تعریف، نسبت داده به ستاده را کارایی بدانیم، نظام ارزیابی عملکرد در واقع میزان کارایی تصمیمات مدیریت در خصوص استفاده بهینه از منابع و امکانات را مورد سنجش قرار می دهد. ارزیابی عملکرد

عبارتست از اندازه‌گیری عملکرد از طریق مقایسه وضع موجود با وضع مطلوب یا ایده‌آل براساس شاخص‌های از پیش تعیین شده که خود واجد ویژگیهای معین باشد.

به طور کلی انظام ارزیابی عملکرد را می‌توان فرایند سنجش و اندازه‌گیری و مقایسه میزان و نحوه دستیابی به وضعیت مطلوب با معیارها و نگرش معین در دامنه و حوزه تحت پوشش معین با شاخص‌های معین و در دوره زمانی معین با هدف بازنگری، اصلاح و بهبود مستمر آن می‌باشد.

۵- فرضیه‌های پژوهش

- الف - رابطه معنی داری بین حذف اقلام فاقد ارزش افزوده و عملکرد شرکت ها وجود دارد.
- ب - رابطه معنی داری بین بهینه کردن هزینه های ثابت و عملکرد شرکت ها وجود دارد.
- ج - رابطه معنی داری بین کاهش هزینه های غیرثابت و عملکرد شرکت ها وجود دارد.
- د - رابطه معنی داری بین بهبود کارایی و عملکرد شرکت ها وجود دارد.
- ه - رابطه معنی داری بین بهبود اثر بخشی و عملکرد شرکت ها وجود دارد.

۶- روش تحقیق

اتخاذ و کاربرد روش تحقیق صحیح که با ماهیت و ویژگی های پژوهش مطابقت داشته باشد، می تواند تلاش های پژوهشی را به نتیجه برساند. پژوهش حاضر از لحاظ جمع آوری داده های مورد نیاز، توصیفی از نوع همبستگی است و بر مبنای هدف، کاربردی می‌باشد.

۷- جامعه تحقیق

جامعه آماری شامل ۲۱۰ نفر از مدیران سازمان تامین اجتماعی، شرکت های تابعه سازمان تامین اجتماعی می باشند که به نوعی با فرآیند های مالی کار می کرده اند، می باشند.

۸- برآورد حجم نمونه و روش نمونه گیری

واحدهای نمونه گیری مجموعه عنصرهایی از جامعه هستند که اجتماع آنها کل جامعه را تشکیل می دهند. بنابراین واحد نمونه تحقیق حاضر را افراد تشکیل می دهند. تعداد نمونه با توجه به جدول مورگان ۱۳۲ نفر انتخاب شده است.

۹- تعیین اعتبار و پایایی ابزار پژوهش

برای تامین روایی پرسش نامه در هنگام طراحی به ادبیات نظری موضوع مراجعه شده و با تعیین ابعاد مناسب، شاخص های مناسب و مرتبط با ابعاد انتخاب شده است. هم چنین در بررسی روایی پرسش نامه اولیه از دیدگاه خبرگان استفاده شده است. هم چنین از تعداد محدودی از اعضای جامعه آماری در مورد درجه وضوح و رسائی پرسش نامه نظر سنجی شده است تا همه پرسش ها بدون ابهام باشند. بنابراین براساس شواهد اشاره شده پرسش نامه دارای روایی محتوایی است. پرسشنامه در صورتی دارای پایایی است که در صورت تکرار درمواقع دیگر به نتایج یکسان برسد. مقصود آن است که اگر ابزار اندازه گیری را در یک فاصله زمانی کوتاه چندین بار و به گروه واحدی از افراد بدهیم، نتایج حاصل نزدیک به هم باشد زمانی که مقیاسی از نوع لیکرت وجود داشته باشد و محقق بخواهد از طریق گویه های مختلف یک مفهوم پیچیده را اندازه گیری کند، برای سنجش درونی مقیاس می تواند از آماره آلفای کرونباخ استفاده کند. اگر مقدار به دست آمده بیشتر از ۰/۷۰ باشد، پایایی ابزار اندازه گیری قابل قبول تلقی میگردد. برای برآورد کردن پایایی پرسش نامه تحقیق حاضر با استفاده از پاسخ های گروه نمونه مورد مطالعه از ضریب آلفای کرونباخ استفاده شده است. با توجه به اینکه ضرایب محاسبه شده پاسخ های هر یک از ابعاد مورد بررسی و کل پاسخ ها بزرگتر از ضریب آلفای مورد نیاز برای یک پرسش نامه تحقیق یعنی ۰/۷۰ است، بنابراین پرسش نامه بکار رفته در جامعه آماری مورد مطالعه، دارای قابلیت اطمینان کافی است.

۱۰- روش تجزیه و تحلیل اطلاعات

در این پژوهش پس از جمع آوری اطلاعات لازم و تبدیل آنها به کمیت های عددی با استفاده از جداول آماری که در بردارنده فراوانی، درصد و نوع پاسخ می باشد؛ و برای تجزیه و تحلیل داده های بدست آمده از آمار توصیفی و استنباطی استفاده شده است.

آمار توصیفی: شامل فراوانی، درصد، درصدتجمعی و رسم جداول و نمودارها
آمار استنباطی: در تحلیل داده ها با استفاده از مدل سازی معادلات ساختاری و تحلیل واریانس و سایر روش های آماری به بررسی روابط بین متغیرها پرداخته شده است.

۱۱- تجزیه و تحلیل داده های پژوهش

قبل از آزمون فرضیه ها، نرمال بودن (توزیع طبیعی داشتن) متغیرهای مورد مطالعه توسط آزمون کولموگوروف-اسمیرنوف یک نمونه ای (K-S) بررسی شد. فرض نرمال برای تمام متغیرها برقرار بود. برای بررسی وضعیت متغیرهای مطالعه از آزمون t یک نمونه ای استفاده شد. برای بررسی فرضیات به دلیل نرمال بودن متغیرهای مورد مطالعه از تحلیل واریانس یک طرفه و دو طرفه و مدل سازی معادلات ساختاری استفاده شد. برای تجزیه و تحلیل داده ها از نرم افزار SPSS ویراست ۲۰، SmartPLS و Excel استفاده شد و معنی داری ۰/۰۵ در نظر گرفته شد. لازم به ذکر است که تمام بررسی ها در این فصل بر اساس ۱۳۲ آزمودنی صورت گرفته است.

۱-۱۱- توصیف کمی متغیرهای تحقیق

جدول ۱- مقادیر شاخص های توصیفی در خصوص متغیرهای تحقیق (n=۱۳۲)

متغیر	ابعاد	مد	میانه	میانگین	انحراف معیار	چولگی	کشیدگی	کمینه	بیشینه
عملکرد شرکت	حذف اقلام فاقد ارزش افزوده	۲/۷	۲/۳	۲/۱۹	۰/۵۳	۰/۱۳۴	-۰/۵۴۵	۱/۰	۳/۷
	بهینه کردن هزینه های ثابت	۲/۷	۲/۳	۲/۴۲	۰/۵۴	۰/۰۸۸	-۰/۳۴۸	۱/۳	۴/۰
	کاهش هزینه های غیر ثابت	۳/۳	۳/۳	۳/۳۶	۰/۴۷	-۰/۱۸۸	۰/۱۵۴	۲/۰	۴/۳
	بهبود کارایی	۴/۲	۳/۷	۳/۶۴	۰/۶۳	-۰/۴۲۹	-۰/۵۸۷	۲/۲	۴/۷
	بهبود اثر بخشی	۳/۲	۳/۲	۳/۲۹	۰/۴۶	-۰/۱۹۴	۰/۱۵۸	۲/۴	۴/۴
		۳/۴	۳/۵	۳/۵۰	۰/۳۶	۰/۱۱۳	-۱/۰۴۵	۲/۷	۴/۳

میانگین و انحراف معیار برای متغیر حذف اقلام فاقد ارزش افزوده به ترتیب برابر ۲/۱۹ و ۰/۵۳، برای متغیر بهینه کردن هزینه های ثابت به ترتیب برابر ۲/۴۲ و ۰/۵۴، برای متغیر کاهش هزینه های غیر ثابت به ترتیب برابر ۳/۳۶ و ۰/۴۷، برای متغیر بهبود کارایی به ترتیب برابر ۳/۶۴ و ۰/۶۳، برای متغیر بهبود اثر بخشی ۳/۲۹ و ۰/۴۶ محاسبه شد. میانگین و انحراف معیار برای متغیر عملکرد شرکت به ترتیب برابر ۳/۵۰ و ۰/۳۶ محاسبه شد. با توجه به این که مقادیر چولگی و کشیدگی در بازه (۲،۰-) قرار دارند؛ پس داده ها از توزیع نرمال دور نیست.

۱۱-۲- توصیف کیفی عملکرد شرکت

علاوه بر شاخص های توصیفی برای متغیر عملکرد شرکت، با توجه به نمره به دست آمده از میانگین سؤالات مربوط به متغیرها، عملکرد شرکت می تواند بر حذف اقلام فاقد ارزش افزوده، بهینه کردن هزینه های ثابت، کاهش هزینه های غیر ثابت، بهبود کارایی، بهبود اثر بخشی اثر گذار باشد.

جدول ۲- توزیع فراوانی متغیر عملکرد شرکت

متغیر	گویه‌ها	فراوانی	درصد
عملکرد شرکت	حذف اقلام فاقد ارزش افزوده	۳۳	۲۵/۰
	بهینه کردن هزینه های ثابت	۲۳	۱۷/۵
	کاهش هزینه های غیرثابت	۱۷	۱۲/۸
	بهبود کارایی	۳۸	۲۸/۸
	بهبود اثر بخشی	۲۱	۱۵/۹
	کل	۱۳۲	۱۰۰/۰

۱۱- ۳- بررسی فرض نرمال

قبل از بررسی فرضیات تحقیق، نرمال بودن متغیرهای مطالعه مورد بررسی قرار می گیرد. برای بررسی فرض نرمال بودن متغیرهای مطالعه از آزمون کولموگوروف- اسمیرنوف یک نمونه‌ای استفاده شده است. نتایج این آزمون در جدول زیر آورده شده است.

H_0 : متغیر مورد بررسی توزیع نرمال دارد.

H_1 : متغیر مورد بررسی توزیع نرمال ندارد.

جدول ۳- نتایج آزمون کولموگوروف- اسمیرنوف برای بررسی پذیره نرمال بودن

متغیر	ابعاد	حجم نمونه	آماره آزمون	معنی داری	نتیجه
عملکرد شرکت	حذف اقلام فاقد ارزش افزوده	۱۳۲	۱/۱۷۸	۰/۱۲۵	نرمال
	بهینه کردن هزینه های ثابت	۱۳۲	۱/۳۱۵	۰/۰۶۳	نرمال
	کاهش هزینه های غیرثابت	۱۳۲	۱/۲۹۴	۰/۰۷۰	نرمال
	بهبود کارایی	۱۳۲	۱/۰۱۸	۰/۲۵۱	نرمال
	بهبود اثر بخشی	۱۳۲	۱/۱۸۴	۰/۰۶۶	نرمال
	کل	۱۳۲	۱/۳۱۳	۰/۰۶۲	نرمال

با توجه به اینکه سطح معنی داری بزرگتر از ۰/۰۵ است لذا فرض صفر (نرمال بودن توزیع متغیر) رد نمی‌شود. به دلیل برقراری فرض نرمال از روش‌های پارامتری برای بررسی فرضیه‌های تحقیق استفاده شده است.

۱۱-۴- ارزیابی مدل اندازه گیری

در این مرحله برای بررسی برازش مدل اندازه‌گیری از معیارهای بارهای عاملی، ضرایب آلفای کرونباخ، پایایی ترکیبی، میانگین واریانس استخراج شده (AVE)، شاخص اشتراک، روایی واگرا به روش فورنل و لاکر و بارهای عاملی متقابل استفاده شد. در صورتی که بار عاملی هر سؤال با سازه خود بزرگتر از ۰/۴ باشد، از دقت لازم برای اندازه‌گیری برخوردار است. در صورتی که سؤال‌های سازه‌های مورد مطالعه دارای بارهای عاملی کمتر از ۰/۴ باشند از اهمیت لازم برای اندازه‌گیری برخوردار نیستند و از این رو بایستی از فرآیند تحلیل کنار گذاشته شوند. مقدار پایایی آلفای کرونباخ و مقدار پایایی مرکب سازه‌ها بزرگتر از ۰/۷ نشان دهنده مناسبت مدل است. شاخص اشتراک توانایی مدل را در پیش بینی متغیرهای مشاهده پذیر از طریق مقادیر متغیر پنهان متناظرشان می‌سنجد، بر اساس نتایج این آزمون مقادیر مثبت نشان دهنده کیفیت مدل اندازه‌گیری می‌باشد. فورنل و لاکر استفاده از میانگین واریانس استخراج شده (AVE) را به عنوان معیاری برای روایی همگرا پیشنهاد می‌کنند و مقادیر بالاتر از ۰/۵ را مناسب دانسته‌اند؛ همچنین مگنر و همکاران مقدار بزرگتر از ۰/۴ را پیشنهاد کرده‌اند. در روش فورنل-لاکر، میزان ارتباط یک سازه با شاخص‌هایش در مقایسه با رابطه آن سازه با سایر سازه‌ها بررسی می‌گردد؛ به طوری که روایی واگرای قابل قبول یک مدل بیانگر آن است که یک سازه در مدل تعامل بیشتری با شاخص‌های خود دارد تا با سازه‌های دیگر. فورنل و لاکر پیشنهاد کرده‌اند روایی واگرا وقتی رضایت‌بخش است که مقدار AVE برای هر سازه بیشتر از توان دوم ضریب همبستگی آن

سازه با سایر سازه‌ها باشد. روش بارهای متقابل یکی دیگر از معیارهای ارزیابی روایی واگرا است. در این روش انتظار می‌رود بار هر شاخص (معرف) برای هر سازه بیشتر از بار متقابل آن شاخص برای سایر سازه‌ها باشد.

جدول ۴- شاخص‌های برازش مدل اندازه‌گیری

متغیر	CR	آلفای کرونباخ	AVE	شاخص اشتراک
حذف اقلام فاقد ارزش افزوده	مقدار محاسبه‌شده	۰/۸۶۶	۰/۷۹۳	۰/۴۱۸
	سطح قابل قبول	>۰/۷	>۰/۷	>۰
بهینه کردن هزینه‌های ثابت	مقدار محاسبه‌شده	۰/۷۰۴	۰/۷۰۱	۰/۴۴۰
	سطح قابل قبول	>۰/۷	>۰/۷	>۰
کاهش هزینه‌های غیرثابت	مقدار محاسبه‌شده	۰/۸۴۶	۰/۷۹۷	۰/۴۱۳
	سطح قابل قبول	>۰/۷	>۰/۷	>۰
بهبود کارایی	مقدار محاسبه‌شده	۰/۸۰۳	۰/۷۷۰	۰/۴۶۸
	سطح قابل قبول	>۰/۷	>۰/۷	>۰
بهبود اثر بخشی	مقدار محاسبه‌شده	۰/۷۰۳	۰/۷۰۰	۰/۷۲۱
	سطح قابل قبول	>۰/۷	>۰/۷	>۰
عملکرد شرکت	مقدار محاسبه‌شده	۰/۸۱۱	۰/۷۴۶	۰/۴۲۹
	سطح قابل قبول	>۰/۷	>۰/۷	>۰

نتایج جدول مقدار پایایی مرکب و پایایی آلفای کرونباخ برای سازه‌های مدل بزرگ‌تر از ۰/۷ است و حاکی از پایایی مناسب مدل است. مقادیر AVE برای سازه‌های مدل بالاتر از ۰/۴ است که نشان‌دهنده روایی همگرای نسبتاً رضایت‌بخش مدل است. شاخص اشتراک برای سازه‌های مدل مثبت و نشان از کیفیت مدل اندازه‌گیری دارد.

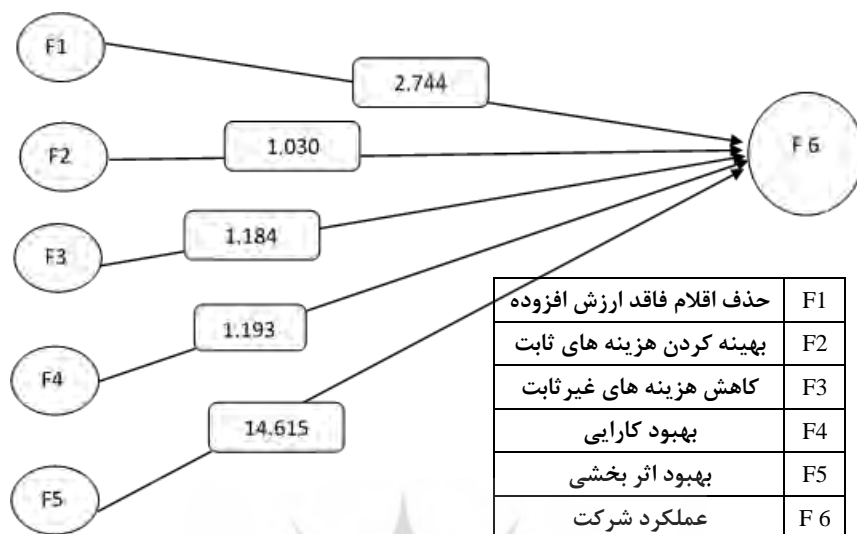
جدول ۵- ماتریس روایی واگرا (روش فورنل و لارکر)^a

متغیر	۱	۲	۳	۴	۵
حذف اقلام فاقد ارزش افزوده	۰/۴۱۸				
بهینه کردن هزینه‌های ثابت	۰/۰۳۱	۰/۴۴۰			
کاهش هزینه‌های غیرثابت	۰/۰۲۰	۰/۰۰۸	۰/۴۱۳		
بهبود کارایی	۰/۰۲۸	۰/۰۲۲	۰/۰۰۴	۰/۴۶۸	
بهبود اثر بخشی	۰/۰۸۸	۰/۰۰۶	۰/۰۲۸	۰/۳۲۲	۰/۷۲۱

^a عناصر روی قطر مقادیر AVE و عناصر زیر قطر توان دوم همبستگی بین سازه‌ها می‌باشد.

همان‌طور که در جدول مشاهده می‌شود مقدار AVE برای هر سازه بیشتر از توان دوم همبستگی آن سازه با سایر سازه‌های مدل است که حاکی از روایی واگرا قابل قبول مدل می‌باشد. در این مرحله برای بررسی برازش مدل ساختاری سه معیار مقادیر آماره t ، ضریب تعیین (R^2) و معیار Q2 استفاده شد. ابتدایی‌ترین معیار برای ارزیابی رابطه بین سازه‌ها در مدل ساختاری، مقادیر آماره t است. اگر مقدار آماره t از ۱/۹۶ بیشتر باشد، مسیر و ضریب مسیر مورد نظر معنی‌دار بوده و فرضیه مورد نظر تأیید می‌گردد؛ در غیر این صورت ضریب مسیر معنی‌دار نبوده و فرضیه مربوطه نیز رد می‌شود. در نرم‌افزار SmartPLS این مقادیر با استفاده از دستور خودگردان‌سازی (Bootstrapping) محاسبه می‌شود. در این روش مکرر از نمونه مورد بررسی تعداد نمونه مد نظر (۱۰۰) n را به دفعات متعدد ($k = ۱۰۰۰$ بار نمونه‌گیری) به تصادف انتخاب و در هر بار برآورد بارهای عاملی و ضرایب مسیر یا اثرات بین متغیرهای مکنون را محاسبه می‌کند. در نهایت با استفاده از انحراف معیار و خطای استاندارد برآوردهای صورت گرفته در دفعات مکرر نمونه‌گیری می‌تواند شاخص t را برای آزمون معنی‌داری بارهای عاملی در مدل‌های اندازه‌گیری و ضرایب مسیرها

محاسبه کند. معیار اساسی برای ارزیابی سازه‌های پنهان درون‌زا، ضریب تعیین (R^2) است. مقادیر R^2 برابر با ۰/۶۷، ۰/۳۳ و ۰/۱۹ به ترتیب قابل توجه، متوسط و ضعیف توصیف می‌شوند. معیار Q^2 توسط استون و گایسر معرفی شده است قدرت پیش بینی مدل را مشخص می‌کند. مقادیر ۰/۰۲، ۰/۱۵ و ۰/۳۵ به ترتیب نشان‌دهنده قدرت پیش‌بینی کوچک، متوسط و بزرگ است.

نمودار ۱- ضرایب معناداری t مربوط به فرضیه ها (مقادیر بزرگ‌تر از ۱/۹۶ معنی دار در سطح ۰/۰۵)

با توجه به نگاره مقادیر آماره t محاسبه‌شده در خصوص فرضیه‌های تحقیق از مقدار بحرانی آن (۱/۹۶) بیشتر است؛ بنابراین ضرایب این دو مسیر معنی‌دار می‌باشد. نتایج نشان‌دهنده آن است که تمامی بارهای عاملی دارای مقدار t بزرگ‌تر از ۱/۹۶ می‌باشند. با توجه به نگاره مقدار R^2 برای سازه درون‌زای عملکرد شرکت برابر با ۰/۳۹۰ به دست آمد که نسبتاً متوسط است. بر اساس مقدار Q^2 که برابر با ۰/۳۶۸ است، قدرت پیش‌بینی برای متغیرهای مطالعه در حد قوی است.

۱۲- آزمون فرضیه‌های تحقیق

فرضیه ۱: رابطه معنی‌داری بین حذف اقلام فاقد ارزش افزوده و عملکرد شرکت‌ها وجود دارد.

جدول ۶- اثرات مستقیم در مدل نهایی برای بررسی روابط - حذف اقلام فاقد ارزش افزوده

رابطه	برآورد پارامتر	خطای استاندارد	پارامتر استاندارد شده	t	P
حذف اقلام فاقد ارزش افزوده ← عملکرد شرکت	۰/۱۳۵	۰/۰۶۲	۰/۱۷۰	۲/۷۴۴	< ۰/۰۵*

با توجه به جداول آماری ارائه شده رابطه اثر استاندارد شده ($\beta = ۰/۱۷۰$ و $P < ۰/۰۵$) به صورت مثبت و معنی‌دار است؛ بنابراین فرضیه تأیید می‌شود.

فرضیه ۲: رابطه معنی‌داری بین بهینه کردن هزینه های ثابت و عملکرد شرکت‌ها وجود دارد.

جدول ۷- اثرات مستقیم در مدل نهایی برای بررسی روابط - بهینه کردن هزینه های ثابت

رابطه	برآورد پارامتر	خطای استاندارد	پارامتر استاندارد شده	t	P
بهینه کردن هزینه های ثابت ← عملکرد شرکت	۰/۱۰۳	۰/۱۱۸	۰/۱۲۱	۱/۰۳۰	> ۰/۰۵

با توجه به جداول آماری ارائه شده رابطه اثر استاندارد شده ($\beta = ۰/۱۲۱$ و $P < ۰/۰۵$) به صورت مثبت و معنی‌دار است؛ بنابراین فرضیه تأیید می‌شود.

فرضیه ۳: رابطه معنی داری بین کاهش هزینه های غیر ثابت و عملکرد شرکت ها وجود دارد.

جدول ۸- اثرات مستقیم در مدل نهایی برای بررسی روابط - کاهش هزینه های غیر ثابت

رابطه	برآورد پارامتر	خطای استاندارد	پارامتر استاندارد شده	t	P
کاهش هزینه های غیر ثابت ← عملکرد شرکت	۰/۱۰۷	۰/۰۸۴	۰/۱۰۱	۱/۱۹۳	>۰/۰۵

رابطه اثر استاندارد شده ($P < ۰/۰۵$ و $\beta = ۰/۱۰۱$) به صورت مثبت و معنی دار است؛ بنابراین فرضیه تأیید می شود.

فرضیه ۴: رابطه معنی داری بین بهبود کارایی و عملکرد شرکت ها وجود دارد.

جدول ۹- اثرات مستقیم در مدل نهایی برای بررسی روابط - بهبود کارایی

رابطه	برآورد پارامتر	خطای استاندارد	پارامتر استاندارد شده	t	P
بهبود کارایی ← عملکرد شرکت	۰/۵۱۱	۰/۰۳۹	۰/۵۲۴	۱۴/۶۲۱۱	<۰/۰۵*

رابطه اثر استاندارد شده ($P < ۰/۰۵$ و $\beta = ۰/۵۲۴$) به صورت مثبت و معنی دار است؛ بنابراین فرضیه تأیید می شود.

فرضیه ۵: رابطه معنی داری بین بهبود اثر بخشی و عملکرد شرکت ها وجود دارد.

جدول ۱۰- اثرات مستقیم در مدل نهایی برای بررسی روابط - بهبود اثر بخشی

رابطه	برآورد پارامتر	خطای استاندارد	پارامتر استاندارد شده	t	P
بهبود اثر بخشی ← عملکرد شرکت	۰/۲۱۲	۰/۰۷۵	۰/۲۰۷	۵/۳۱۱	<۰/۰۵*

با توجه به جداول آماری ارائه شده ، رابطه اثر استاندارد شده ($P < ۰/۰۵$ و $\beta = ۰/۲۰۷$) به صورت مثبت و معنی دار است؛ بنابراین فرضیه تأیید می شود.

نتیجه گیری

در فرضیه اول مشخص شد ، رابطه اثر استاندارد شده ($P < ۰/۰۵$ و $\beta = ۰/۱۷۰$) به صورت مثبت و معنی دار است؛ بنابراین فرضیه تأیید می شود. ضریب رگرسیون بین این دو متغیر نشان دهنده این مطلب است که به ازای یک واحد افزایش در بهبود عملکرد شرکت، وضعیت حذف اقلام فاقد ارزش افزوده معادل ۰/۱۷۰ واحد انحراف معیار بهبود پیدا خواهد کرد. در فرضیه دوم مشخص شد، رابطه اثر استاندارد شده ($P < ۰/۰۵$ و $\beta = ۰/۱۲۱$) به صورت مثبت و معنی دار است؛ بنابراین فرضیه تأیید می شود. ضریب رگرسیون بین این دو متغیر نشان دهنده این مطلب است که به ازای یک واحد افزایش در بهبود عملکرد شرکت ، هزینه های ثابت معادل ۰/۱۲۱ واحد انحراف معیار بهبود پیدا خواهد کرد. در فرضیه سوم مشخص شد ، رابطه اثر استاندارد شده ($P < ۰/۰۵$ و $\beta = ۰/۱۰۱$) به صورت مثبت و معنی دار است؛ بنابراین فرضیه تأیید می شود. ضریب رگرسیون بین این دو متغیر نشان دهنده این مطلب است که به ازای یک واحد افزایش در بهبود عملکرد شرکت ، هزینه های ثابت معادل ۰/۱۰۱ واحد انحراف معیار بهبود پیدا خواهد کرد. در فرضیه چهارم مشخص شد، رابطه اثر استاندارد شده ($P < ۰/۰۵$ و $\beta = ۰/۵۲۴$) به صورت مثبت و معنی دار است؛ بنابراین فرضیه تأیید می شود. ضریب رگرسیون بین این دو متغیر نشان دهنده این مطلب است که به ازای یک واحد افزایش در بهبود عملکرد شرکت ، کارایی معادل ۰/۵۲۴ واحد انحراف معیار بهبود پیدا خواهد کرد. در فرضیه پنجم مشخص شد ، رابطه اثر استاندارد شده ($P < ۰/۰۵$ و $\beta = ۰/۲۰۷$) به صورت مثبت و معنی دار است؛ بنابراین فرضیه تأیید می شود. ضریب رگرسیون بین این دو متغیر نشان دهنده این مطلب است که به ازای یک واحد افزایش در بهبود عملکرد شرکت ، اثر بخشی معادل ۰/۲۰۷ واحد انحراف معیار بهبود پیدا خواهد کرد.

منابع

۱. خالقی مقدم، ح ، ۱۳۷۷، "دقت پیش بینی سود شرکت ها"، رساله دکترا دانشگاه تهران
۲. بخشبانی، ع، و رضا راعی، ۱۳۸۷، "ارزش گذاری سهام و تحلیل بازار"، انتشارات سازمان مدیریت صنعتی
۳. شباهنگ، ر، ۱۳۸۷، "تئوری حسابداری"، جلد اول ، مرکز تحقیقات تخصصی حسابداری و حسابرسی سازمان
۴. هندریکسن، الدون و مایکل اف ون بردا، ترجمه علی پارسائیان ، ۱۳۸۵، " تئوری های حسابداری"، جلد اول ، انتشارات ترمه
۵. رودپشتی، ف، و هاشم نیکو مرام و شادی شاهوردیان، ۱۳۸۵، "مدیریت مالی راهبردی"، انتشارات کسا کاوش
۶. نوروش ، ا و مهدی غلام زاده ، ۱۳۸۲، "بررسی رفتار سود حسابداری با استفاده از سری های زمانی باکس-جنکینز"، بررسی های حسابداری و حسابرسی ، شماره ۳۱
۷. سرمد، زهره؛ بازرگان، عباس و حجازی، الهه ، روش های تحقیق در علوم رفتاری. تهران: آگاه . ۱۳۸۰
۸. توکلی محمدی، محمد ، بررسی رابطه بین اولویتهای استراتژیک، تکنیکهای حسابداری مدیریت و تکنیکهای مدیریتی. تربیت مدرس . ۱۳۷۸
۹. عاکفیان، نازیلا، استفاده از ابزارهای سیستمهای اطلاعاتی به منظور پشتیبانی برنامه ریزی استراتژیک در صنایع تولیدی ایران. تربیت مدرس . ۱۳۸۲
۱۰. بهشتی سرشت، مصطفی ، بررسی رویکردهای مختلف در تدوین استراتژی توسعه محصول جدید. دانشگاه صنعتی شریف . ۱۳۸۶
۱۱. خالقی مقدم، ح و فاروق کرمی، ۱۳۸۸ ، " پیش بینی سود با استفاده از مدل مبتنی بر تغییر پذیری و چسبندگی هزینه "، فصلنامه ی مطالعات حسابداری شماره ۲۳ .
۱۲. نمازی ، م ، و ایرج دوانی پور ، ۱۳۸۹، " بررسی تجربی رفتار چسبندگی هزینه ها در بورس اوراق بهادار تهران "، بررسی های حسابداری و حسابرسی ، شماره ۶۲
۱۳. جهانخانی، علی و پارسائیان، علی ، فرهنگ اصطلاحات مالی. تهران: موسسه مطالعات و پژوهشهای بازرگانی . ۱۳۷۵
۱۴. بررسی تاثیر استراتژی مدیریت هزینه بر عملکرد مالی بلند مدت شرکت های برتر پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، نوشته دکتر یداله نوری فرد
15. Murray, M & tore's, T. (۲۰۱۰). A Longitudinal analysis of the impact of firm resources and industry characteristics on firm – specific profitability. *Journal Management Governance* 11, 179- 213
16. Coffman, R.D. and Gale, B.T. (2009) *The PIMS Principles: Linking Strategy to Performance*. Free Press, New York.
17. Levine, D. (2011). Ownership structure and firm profitability In the Japanese Keiretsu. *Journal of Asian Economics* 16. PP 533- 554
18. Cinca, C., Molinero, C., Larraz, G. (2005) Country and size effects in financial ratios: A European Perspective. *Global Finance Journal* 16. PP 26-47
19. Chen, J., Strange, R. (2010). Determinants of Capital Structure: Evidence from Chinese Listed Companies. *Economic Change and Restructuring* 38. PP 11-35
20. Manson, A. F. (2012). *Essays on the determinats of capit al structure*. University of new Orleans.
21. Esther, G. (2006). Targeted advertising strategies on television. *Management Science*, Vol 52. PP 713-725
22. Ejnngton, J. (2009). The secret of survival of firms. *Glass International March*, April. 24-45
23. Eriksen, B., & Knudsen, T. (2003). Industry and firm level interaction Implications for profitability. *Journal of Business Research* 56 191– 199.
24. Anderson M. C, Banker R, Huang R, Janakiraman S. (2007), "Cost Behavior and Fundamental Analysis of SG&A Costs", *Journal of Accounting, Auditing & Finance*; 22(1): 1- 28

25. Anderson, M. C, Banker R, Janakiraman S.,(2003), "Are Selling, General and Administrative Costs Sticky? ". Journal of Accounting Research; 41(1): 47- 63
26. Balakrishnan R, Gruca T.(2008), "Cost Stickiness and Core Competency: A Note Working Paper", The University of Iowa 2008.
27. Banker R, Chen L. (2006),"Predicting Earnings Using a Model Based on Cost Variability and Cost Stickiness", The Accounting Review; 81(2): 285-307
28. Garrison . R & E . Noreen,(2002)," Managerial Accounting ",10 edition New York . NY McGrawhill / Irei
29. Garrison R. H, Noreen E. W.(2001),"Contabilidade Gerencial",Rio de Janeiro:LTC
30. Horngren C. T, Foster G, Datar S. M.(2008),"Cost Accounting: A Managerial Emphasis". Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall, 9. Ed Rio de Janeiro .LTC
31. Jog, V. and Mc Conomy, B.J,(2003),"Voluntary disclosures of management earnings forecasts in IPO prospectuses", Journal of Business, Finance & Accounting,30:125-167
32. Subramaniam C, Weidenmier M.(2003),"Additional Evidence on the Sticky Behaviour of Costs", Working Paper, Texas Christian University.

